

Transektet me numërim të Fluturave

Manual i monitorimit të fluturave

Transektet me numërim të fluturave

Citimet e preferuara

Sevilleja, C.G.¹, van Swaay, C.A.M.^{1,2}, Bourn, N.³, Collins, S.², Settele, J.⁴, Warren, M.S.², Wynhoff, I.² and Roy, D.B.⁵ (2019). Butterfly Transect Counts: Manual to monitor butterflies. Report VS2019.016, Butterfly Conservation Europe & De Vlinderstichting/Dutch Butterfly Conservation, Wageningen.

¹ De Vlinderstichting, (Holanda) www.vlinderstichting.nl

² Butterfly Conservation Europe, www.bc-europe.eu
P.O. Box 506, NL-6700 AM Wageningen, Holanda

³ Butterfly Conservation www.butterfly-conservation.org

⁴ Helmholtz Centre for Environmental Research <https://www.ufz.de/>

⁵ Centre for Ecology and Hydrology www.ceh.ac.uk

Prodhuar

Ky manual është krijuar për të ndihmuar Skemën Europiane të Monitorimit të Fluturave (eBMS) <https://butterfly-monitoring.net>

Ky manual është financuar si pjesë e Assessing ButterLies në Europe Project <https://butterfly-monitoring.net/able>

Përkthimi

Marko Prendi

Fotot

Faqja e parë – *Pararge aegeria* nga Chris van Swaay
Fotot në tekst nga Chris van Swaay

Fjalëkyç

Flutura, Europë, Biodiversitet, ruajtje, monitorim

Dhjetor 2021

Përmbajtja

Hyrja	4
Metoda e Transektit.....	5
Si të krijojmë një transekt	6
Disa kushte që duhen ndjekur.....	8
Si të plotësoni fletën e relevimit	9
Shembull i një flete relevimi.....	11
Dorëzimi i numërimeve	12
<i>Si të dorëzoni të dhënat në faqen e internetit të eBMS: Udhëzues i shpejtë</i>	12
<i>Paraqisni të dhëna me aplikacionin eBMS: ButterflyCount</i>	13
Çfarë opsionesh ofron aplikacioni?	13
- Bëni vizita në transektet tuaja eBMS direkt me aplikacionin. Thjesht duhet të identifikoheni në aplikacion me llogarinë tuaj eBMS (nëse BMS juaj regjistron transect në faqen e internetit eBMS)...	13
Skema ekzistuese e monitorimit të fluturave	14
Referencat	15
<i>National Butterfly Monitoring Schemes:</i>	15
<i>Literatura e perzgjedhur</i>	16
Falenderime	16

Aricia artaxerxes

Hyrja

Monitorimi i popullatës së fluturave është një metodë e rëndësishme për të matur ndryshimet në mjedis gjithashtu edhe për të treguar gjendjen e habitateve për biodiversitetin. Është gjithashtu një mënyrë e dobishme që si ekologët profesionist po ashtu edhe vullnetarët të kontribuojnë në ruajtjen e fluturave dhe biodiversitetit. Ky manual përshkruan si të ngrejme një traspekt për monitorimin e fluturave, të realizojmë numërimin e tyre dhe të raportojmë mbi ta.

Transektet për monitorimin e fluturave janë metodat kryesore të kampionimit të Skemës së Monitorimit të Fluturave (BMSs). Që nga momenti i krijimit të kësaj metode nga Ernie Pollard në Mbretërinë e Bashkuar në 1973 (UK) (për më shumë detaje mbi zhvillimin e kësaj metode, shiko Pollard and Yates, 1993), fama e saj është rritur, sidomos dekadën e fundit. Transektet me numërim, të njohura ndryshe si Pollard walks, janë rrugë-fikse ku fluturat vëzhgohen duke ndjekur rregulla të thjeshta, periodikisht (idealja është javore) dhe gjatë kushteve të mira të motit. Thjeshtësia e kësaj metode dhe gjenerimi i të dhënave fikse janë cilësitë kryesore që quan në popullaritetin e kësaj metode dhe adaptimin e saj në shumë vende të Europës.

Monitorimi i fluturave bën të mundur vlerësimin e tendencave në popullatat e fluturave dhe përditësimin e tyre në baza të vazhdueshme, vjetore. Kjo na lejon të gjurmojmë ndryshimet e popullsisë në një shkallë lokale, rajonale madje edhe në shkallë evropiane. Këto tendenca mund të përdoren si tregues të gjendjes së biodiversitetit dhe për të kuptuar ndikimet e ndryshimeve mjedisore. Në këtë mënyrë, Monitorimi i Fluturave ofron të dhëna të rregullta, të standardizuara për të vlerësuar statusin e ruajtjes së fluturave dhe për të prodhuar tregues të fluturave që mund të informojnë politikat mjedisore dhe bujqësore evropiane.

Gjatë vendosjes së një transekti, rruga duhet të zgjidhet me kujdes për të mundësuar krahasime të besueshme të numrave të fluturave midis viteve. Transektet janë zakonisht rreth 1 km të gjata dhe të ndara në seksione që korrespondojnë me zona të ndryshme habitati ose përbërës të veçantë të një zone. Transekti në mënyrë ideale ecet/vizitohet çdo javë gjatë sezonit të fluturave, duke numëruar brenda një kutie imagjinare 5 m të gjerë, 5 m të lartë dhe 5 m përpara vëzhguesit. Transektet me ecje gjatë një sezoni mund të ndahen midis regjistruarëve të ndryshëm.

Metoda Butterfly Transect kërkon një angazhim të rregullt, me shëtitje të bëra në mënyrë ideale në baza javore. Metoda nuk është gjithmonë ideale për vëzhgimin e specieve që janë të vështira për t'u parë (p.sh. speciet arbërore) ose speciet që ndodhen në vende të largëta. Në këto situata, metoda të tjera mund të jenë më të përshtatshme për monitorim, për shembull numërimi i fazave të tjera të fluturave (vezët ose larvat) ose kryerja e numërimit 15-minutësh. Ky manual përshkruan informacionin e nevojshëm për të vendosur një transekt për fluturat. Monitorimi i fluturave është një mënyrë interesante dhe argëtuese për të mësuar rreth fluturave dhe për të kontribuar në ruajtjen e tyre.

Metoda e Transektit

Me pak fjalë, një transekt është një **rrugë fikse** e vendosur në një vend ku fluturat regjistrohen, çdo javë, për disa vite duke ndjekur disa rregulla bazë. Shumica e transekteve zgjidhen nga vëzhguesi dhe ata vendosin se cilën rrugë të zgjedhin. Disa skema ofrojnë këshilla rreth zonave që duhen regjistruar për të marrë një mbulim të barabartë të mbulesës së tokës/ llojeve të habitateve, si dhe garantojnë që një gamë e mirë e specieve të pranishme në një vend të monitorohet mjaftueshëm.

Periudha e vitit dhe frekuenca

Monitorimi i fluturave bëhet gjatë **sezonit të fluturave**. Varësisht se në cilin rajon të Evropës jeni, kjo periudhë do të jetë më e gjatë ose më e shkurtër. Në pjesën më të madhe të Evropës Perëndimore, Qendrore dhe Lindore sezoni i fluturave fillon normalisht në fillim të prillit dhe zgjat deri në fund të shtatorit. Në Evropën Jugore, sezoni fillon në mars apo edhe në shkurt. Në zonat veriore, ose në male, numërimi i transekteve zakonisht kufizohet midis majit dhe gushtit.

Transektet duhet të vizitohen në kushte të favorshme moti kur fluturat janë aktive (shih më poshtë). Idealisht, ata duhet të vizitohen **çdo javë**, por nëse kjo nuk është e mundur, ato duhet të vizitohen **sa më shpesh të jetë e mundur**. Nëse nuk jeni në gjendje të kryeni numërime gjatë periudhës së plotë të regjistrimit, përpiquni të mbuloni muajt e verës kur fluturat janë me bollek dhe bëni vizitën çdo dy javë ose dhjetë ditë. Nëse vizitat bëhen më rrallë (p.sh. çdo tre ose më shumë javë), është shumë më e vështirë të bëhen llogaritjet e sakta të bollëkut të fluturave.

Transektet e fluturave, të bazuara në shkencën e qytetarëve, janë provuar të jenë një metodë e lehtë dhe efektive (van Swaay et al., 2008) për të monitoruar diversitetin dhe bollëkun e fluturave. Metoda përdoret tani në shumë vende si pjesë qendrore e skemave të tyre të monitorimit të fluturave.

Si të krijojmë një transekt

Ku mund të ndërtoj transektin?

Transektet e fluturave janë krijuar për të qenë një aktivitet argëtues dhe i këndshëm për të shijuar natyrën dhe në të njëjtën kohë për të përmirësuar njohuritë tona për statusin e fluturave. Për këtë arsye, ne rekomandojmë sa vijon:

- **Zgjidhni një transekt afër punës ose shtëpisë tuaj.** Kjo do ta bëjë shumë më të lehtë regjistrimin dhe do të marrim të dhëna më shumë e më të mira. Transekti nuk duhet të jetë një aktivitet i lodhshëm dhe i mërzitshëm që kërkon shumë përpjekje. Nëse një transekt mund të përfshihet në rutinën tuaj, ka një shans shumë më të madh që ai të numërohet për shumë vite. Transektet, për shembull, mund të regjistrohen gjatë një pushimi dreke ose gjatë shetitjes së qenit.
- **Nëse dëshironi të filloni një transekt në një vend të rëndësishëm,** përpikuni të lidheni me vëzhgues të tjerë për të ndarë transektet për të pasur mbulim të mirë gjatë gjithë vitit. Gjithashtu siguron mbulim nëse largoheni për një kohë.
- **Transekte të shkurtra prej 1 km, jo më të gjata.** Një transekt prej 1 km merr rreth 45-60 minuta për t'u numëruar në verë, kur numri i fluturave është më i lartë. Për këtë arsye, gjatësia e transektit total në disa vende është e kufizuar në 1000 m. Nëse zona që dëshironi të regjistroni është e madhe dhe dëshironi të provoni më shumë sipërfaqe, është më mirë ta ndani atë në disa transekte më të shkurtra.
- Rruga e transekteve zgjidhet **për të monitoruar lloje të ndryshme habitatesh dhe përdorimesh të tokës** (ose aktivitet menaxhimi) në një zonë. Kjo siguron më shumë diversitet në transektin tuaj dhe ka më shumë gjasa për të gjetur diversitet më të madh të llojeve të fluturave. Është mirë të përfshihen disa zona që janë të mira për fluturat dhe disa zona të vogla që nuk janë aq të mira; ky kombinim do të ndihmojë në identifikimin e zonave më të mira për fluturat dhe presionet që po i prekin ato.

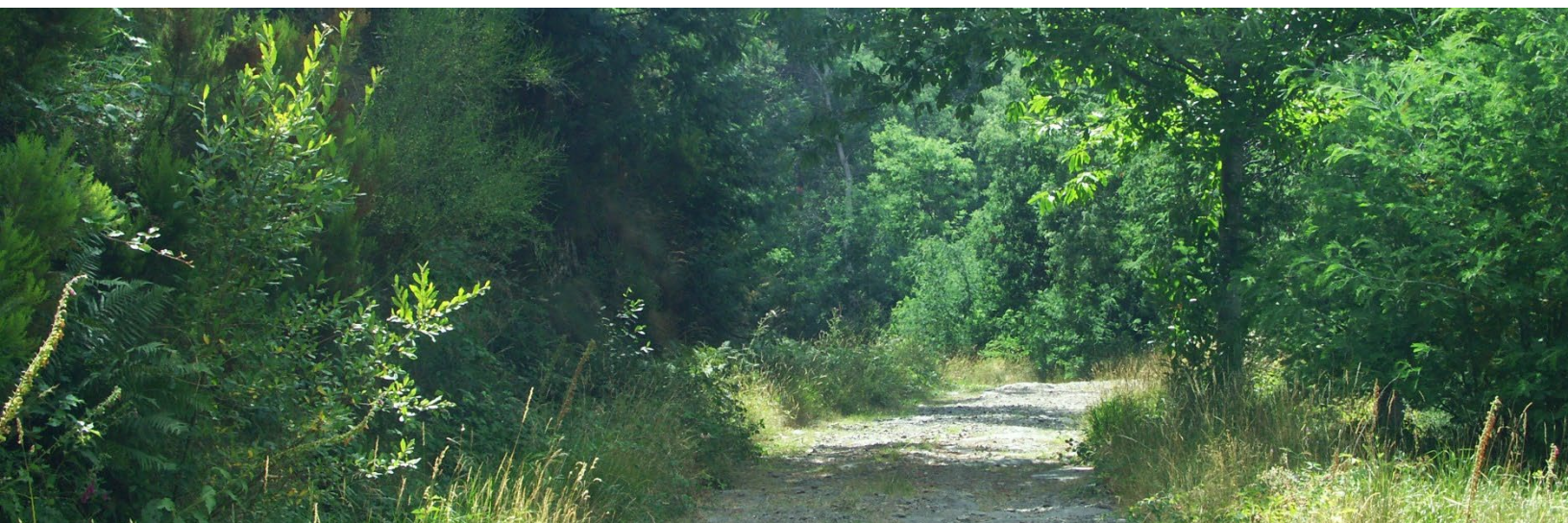
Fig 1. Shembull i një transekti me 8 seksione

- Rekomandohet që një **transekt të ndahet në seksione**. Ka dy mënyra për të përcaktuar seksionet:
 - Çdo seksion është i barabartë në gjatësi (p.sh. 50 m ose 100 m)
 - Përndryshe, nëse ka zona/aspekte të ndryshme në transektin tuaj (si p.sh. një pyll, një livadh ose një shteg i asfaltuar), përdorni këto të fundit për të shënuar fillimin dhe fundin e një seksioni. Seksionet nuk duhet të jenë mbi 100 metra në gjatësi, nëse është e mundur.

Fluturat numërohen veçmas në secilin seksion. Seksionet e bëjnë më të lehtë mbajtjen e një pasqyre, përpunimin e të dhënave dhe ofron mundësi shtesë për të analizuar rezultatet. Në disa vende (p.sh. Gjermania dhe Holanda) gjatësia e seksionit është fiksuar në 50 m, por në vende të tjera seksionet ndryshojnë në gjatësi në raport me njësitë e habitatit (p.sh. Mbretëria e Bashkuar dhe Spanja).

Çfarëdo që të zgjidhni, gjatësitë e seksioneve duhet të dihen dhe kjo mund të bëhet duke futur transektin në Google Maps/Google Earth për të matur gjatësinë e secilit seksion, ose duke e vendosur direkt në faqen e internetit të Skemës Evropiane të Monitorimit të Fluturave (eBMS) (për më shumë detaje, shih: *Paraqitja e numërimeve tuaja*).

- **Konsultohuni me koordinatoren e skemës tuaj përpara se të finalizoni transektin tuaj.** Ata duhet të jenë në gjendje të japin disa këshilla të dobishme dhe të ndihmojnë në përcaktimin e rrugës përfundimtare dhe seksioneve të ndryshme.

Vendosja e transektit tuaj

- Kur vendosni mbi zonën se ku do ndërtoni transektin, **sigurohuni që të njohni seksione e transektit në bazë të pikave të referencës.** Kjo është e përshtatshme për veten tuaj dhe gjithashtu ndihmon këdo tjetër që mund të bëjë transektin. Përpiquni të përdorni pika referimi natyrore si shtylla, pemë të shquara ose pika të tjera referimi artificiale (p.sh. gardhe ose shtigje) si pikënisje për çdo seksion. Nëse është e mundur, shënoni fillimin dhe fundin e çdo seksioni në një hartë të detajuar dhe me GPS (shpesh i disponueshëm në telefonat inteligjentë modernë). Ato gjithashtu mund të shënohen në tokë me shtylla të vogla ose fjongo.
- **Përpiquni të bëni fotografi të seksioneve** dhe futini ato në përshkrimin e transektit. Do të ndihmojë në njohjen e monumenteve dhe gjithashtu habitateve të ndryshme të pranishme.
- Për të garantuar sigurinë tuaj, **eksploroni zonën përpara se të vendosni transektin tuaj**, në mënyrë që të identifikoni çdo rrezik. Gjithashtu, kontrolloni nëse zona ka pronar dhe nëse duhet të kërkon lejë.
- **Vizatoni transektin në një hartë.** Kur transekti është tashmë i mbikëqyrur nga një ekspert ose koordinatori, ju mund ta regjistroni transektin tuaj në faqen e internetit të Skemës Evropiane të Monitorimit të Fluturave (<https://butterfly-monitoring.net>). Krijoni transektin tuaj me seksione të ndryshme, faqja e internetit do të masë gjatësinë e saktë të secilit seksion dhe transektin e plotë.

Disa kushte që duhen ndjekur

Koha dhe Kushtet e Motit

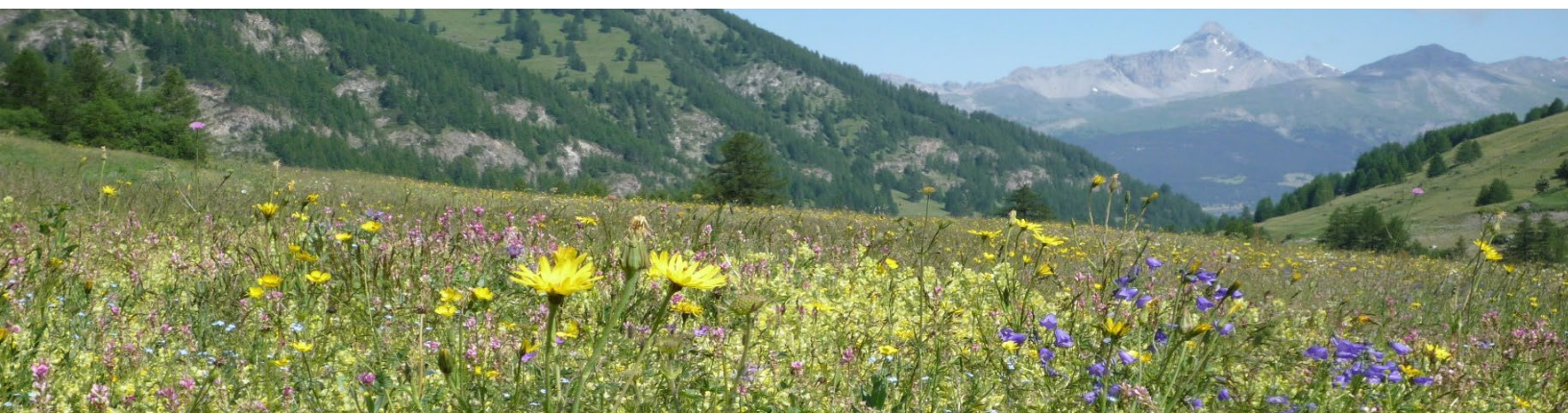
Për të bërë numërimin e standardizuar të fluturave të rritura, kushtet e motit duhet të jenë të përshtatshme për aktivitetin e fluturave.

- Koha:** Fluturat janë më aktive në orët e **mesditës** kur dielli nxehet dhe lejon fluturimin e fluturave. Kjo zakonisht do të thotë ndërmjet 3,5 orë para dhe 3,5 orë pasi dielli është në pikën e tij më të lartë. Momenti më i mirë për numërim varet nga vendi ku jeni në zonën tuaj kohore.
 Në Mbretërinë e Bashkuar, numërimi bëhet më së miri ndërmjet orës 10:30 dhe 16:30 të verës, në Holandë midis orës 10:00 dhe 17:00, më tej në lindje në zonën kohore të Evropës Qendrore, ndërmjet orës 9:30 dhe 16:30 do të jetë më e mira dhe në jug të Evropë nga ora 9.30 deri në 17.00. Në situata jashtëzakonisht të nxehta këto kohë mund të zgjaten me një orë shtesë nga të dyja anët dhe në disa zona, orët e temperaturave më të larta duhet të shmangen në verë.
- Temperatura:** Numëroni vetëm kur temperatura e ajrit është **13°C** ose më e lartë. Midis 13 dhe 17°C është e rëndësishme që të jetë me diell me një mbulesë reje prej 50% ose më pak. Në temperaturat 18°C ose më shumë, lejohet gjithashtu numërimi me një mbulesë reje më të madhe. Mundohuni të matni temperaturën me një termometër portativ, me një smartphone ose nga një faqe interneti meteorologjike e rajonit tuaj.
- Mbulesa me re:** bëni një vlerësim të reve që mbulojnë qiellin në përqindje të përafërt (%).
- Era:** duhet të jetë 5 ose më e ulët në shkallën Beaufort (i quajtur një fllad i freskët), që është kur degët e një madhësie mesatare lëvizin dhe pemët e vogla në gjethe fillojnë të lëkunden.

Shkalla Beaufort				
Shkalla Beaufort	Shpejtësia e erës (mph)	Termi Seaman		Efekt i tokë
0	Nën 1	I qetë		Tymi ngrihet i qetë vertikalisht
1	1 - 3	Ajri i lehtë		Zhvendosja e tymit tregon drejtimin e erës; fletët nuk lëvizin
2	4 - 7	Fllad i lehtë		Era ndihet në fytyrë; gjethet shushuriinë; fletët fillojnë të lëvizin
3	8 - 12	Fllad i butë		Gjethe, degëza të vogla në lëvizje të vazhdueshme; flamuj të lehtë të zgjatur
4	13 - 18	Fllad i moderuar		Pluhuri, gjethet dhe letra e lirshme e ngritur lart; degët e vogla lëvizin
5	19 - 24	Fllad i freskët		Pemët e vogla fillojnë të lëkunden
6	25 - 31	Fllad i fortë		Degë të mëdha pemësh në lëvizje; fishkëllima e dëgjuar në tela
7	32 - 38	Stuhi e moderuar		Pemë të tëra në lëvizje; rezistenca ndjehet në ecjen kundër erës

Fig. 2. Shkalla Beaufort për matjen e erës.

Në përgjithësi, numëroni kur moti është i këndshëm dhe fluturat janë aktive!

Si të numëroni

- Ecni transektin tuaj me një shpejtësi të qëndrueshme dhe konstante.
- Numëroni numrin e fluturave individuale të çdo specie që shihen brenda një **kutie imagjinare** - 2,5 m secila anë dhe 5 m përpara dhe sipër jush (shih figurën 3). Shkruani numrin e secilës specie të parë për seksion në fletën e fushës.
- Mund të ndaloni (p.sh. për të identifikuar një flutur, për të bërë një foto), **por mos llogaritni kur jeni të palëvizshëm** ose kur shikoni prapa. Kjo do të rrisë numrin e fluturave që shihen në një mënyrë jo standarde.
- Shkruani numrin e fluturave për specie në një fletë relevimi, një fletore ose gjithashtu një aplikacion në shumë telefona inteligjentë (shih shembullin e fletës së relevimit)

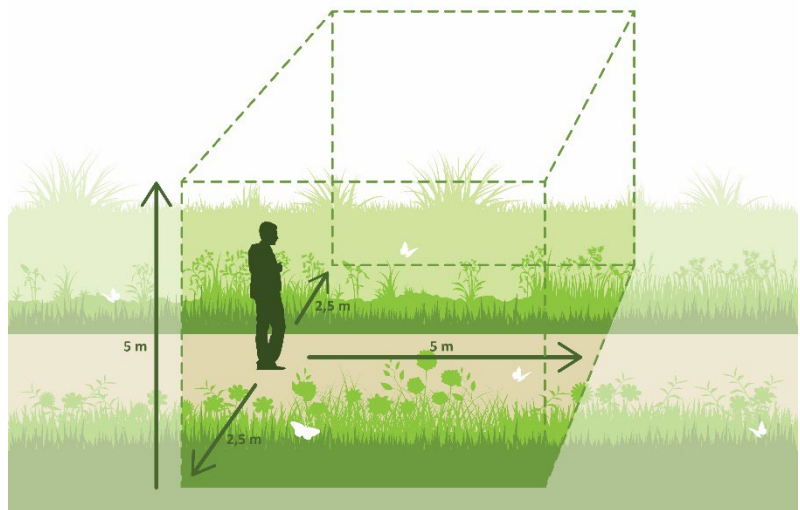

Fig. 3. Kutia imagjinare për të numëruar fluturat (5m x 5m x 5m)

Ji i sigurt!

- Kini kujdes për kushtet klimatike: sillni ujë, rroba të përshtatshme dhe në rast moti të nxehtë mbroni lëkurën dhe kokën me kapele.
- Thuajini dikujt se ku po shkoni dhe përpikuni të merrni celularin tuaj.
- Në varësi të zonës, bëni kujdes me rriqnat ose kafshët e tjera që mund të shkaktojnë sëmundje.

Si të plotësoni fletën e relevimit

Është më mirë të përdorni një fletë relevimi ose fletore për të shkruar të gjitha shënimet dhe shënimet e fluturave gjatë transektit tuaj. Ne përfshijmë një shembull të një fletë relevimi në faqen tjetër.

- **Para se të filloni numërimin :** plotësoni emrin e transektit, emrin e ecësit, datën e vizitës dhe orën e fillimit. Më pas, regjistroni kushtet e motit: temperaturën, mbulimin e reve dhe forcën e erës në shkallën Beaufort.
- **Koha për të numëruar fluturat:** ndërsa ecni, shkruani çdo lloj fluturë për seksion. Në kolonën e specieve, shkruani emrin latin ose emrin e zakonshëm të fluturës dhe në pjesën e seksionit numrin e individëve që shihen*. Për çdo rresht të fletës së relevimit duhet të futni një specie të zbuluar në një nga seksionet. Nuk është e nevojshme ta plotësoni atë në një rresht tjetër, nëse kjo fluturë tashmë është regjistruar në atë seksion. Rekomandohet të shënohet numri i fluturave të secilës specie me "shenjat e përmbajtjes" ose "shkopinjte" prej pesë në pesë (p.sh. III = 3 të vëzhguara, IIII = 5 të vëzhguara).

* Në situata me një numër të madh individësh që janë të vështira për t'u numëruar, jepni vlerësimin tuaj më të mirë të numrit të pranishëm. Ne nuk rekomandojmë vargjet e numrave pasi këto janë komplekse për t'u analizuar.
- **Shënime:** shkruani çdo gjë që ju e konsideroni të rëndësishme si p.sh. gjininë e individëve ose specieve të rralla, ose ndonjë karakteristikë tjetër. Ju gjithashtu mund të përmendni kafshë të tjera që shihen gjatë transektit tuaj si tenja ditore ose grerëzat. Është e rëndësishme të mbani shënim nëse diçka në seksion ka ndryshuar (bimësi e kositur, aplikuar pleh, grumbullim mbeturinash...) që mund të ketë ndikim në popullatën e çdo lloji fluturash të pranishme.
- **Finalizoni transektin:** kur të përfundoni transektin, shkruani kohën përfundimtare dhe kushtet e motit (temperatura, mbulesa e reve dhe shkalla e erës). Gjithashtu, përmbledhni të gjithë individët e parë për specie.

Fleta e relevimit mund të shkruhet në një fletë excel dhe t'i dërgohet koordinatorit tuaj ose mund të futni të dhëna transekte direkt në faqen e internetit të eBMS (shih përshkrimin në seksionin vijues: Dorëzimi i numërimeve tuaja).

**SKEMA E MONITORIMIT TË FLUTURAVE
FLETË RILEVIMI**

SEKSIONI

[illegible]

Mbulesa mesatare me re

[illegible]

SHĚNIME

Dorëzimi i numërimeve

Kombinimi i numërimeve në një database qendrore është jetike për të llogaritur tendencat e popullsisë së fluturave sipas rajoneve dhe vendeve. Këto llogaritje dhe analiza të tjera ndihmojnë në përmirësimin e njohurive tona për fluturat dhe për të prodhuar tregues të fluturave. Të dhënat mund të përdoren gjithashtu për të ndihmuar në përmirësimin e politikave të përdorimit të tokës dhe për të vlerësuar ndikimin e ndryshimeve mjedisore, duke përfshirë ndryshimet klimatike.

eBMS –Skema Evropiane e Monitorimit të Fluturave

Nëse vendi/rajoni juaj ka një skemë ekzistuese monitorimi, ju rekomandojmë të përdorni sistemin kombëtar. Për skemat ekzistuese në Evropë, referojuni [the list](#) në fund të këtij manuali. Për skemat e reja, ne rekomandojmë përdorimin e sistemit online eBMS. eBMS është një faqe interneti qendrore në internet me një sistem të cilësisë së lartë dhe të automatizuar të futjes së të dhënave. Mund të aksesohet në www.butterfly-monitoring.net. Ky sistem na mundëson të mbledhim me efikasitet numërimin e fluturave dhe t'i ruajmë ato në mënyrë sistematike në një bazë të dhënash qendrore. Në vitin 2019, duke kombinuar të dhënat nga skemat kombëtare të vendosura me të dhënat e futura duke përdorur sistemin online eBMS, eBMS deri më tani ka mbledhur të dhëna nga 17 Skema e Monitorimit të Fluturave në të gjithë Evropën, duke arritur në pothuajse 3.9 milionë numërime të standardizuara të fluturave nga më shumë se 4000 transekte, shumica e bërë nga vullnetarë.

Si të dorëzoni të dhënat në faqen e internetit të eBMS: Udhëzues i shpejtë

Këta janë hapat e thjeshtë për të filluar me futjen e të dhënave në sistemin online eBMS.

1. [Register](#) për një llogari në faqen e internetit të eBMS. Do të merrni një email konfirmimi të llogarisë suaj.
2. Shko te [‘My Sites’](#) për të vendosur rrugë të reja transekte, ose për të rishikuar detajet e atyre ekzistuese. Këtu do të vizatoni transektin tuaj sipas seksioneve dhe do të përfshini detajet e tij. Kjo duhet të bëhet vetëm një herë.
3. Shko te [‘My Walks’](#) për të futur të dhënat për çdo vizitë kampionimi për transektet tuaja. Këtu do të futni vizitat e bëra në transektin tuaj duke shkruar speciet dhe kushtet e motit.
4. Shko te [‘Annual Summary’](#) për të rishikuar dhe shkarkuar të dhënat tuaja të fluturave dhe për të parë se çfarë është futur për transektet e tjera në sistem.

Nëse procesi i vendosjes së një transekti në eBMS nuk është i qartë, ju sugjerojmë të shikoni më të detajuar [eBMS Guide](#) i cili ka udhëzime hap pas hapi për pjesët kryesore të sistemit.

Duke ndihmuar në numërimin e fluturave, ju do të bashkoheni me një nga projektet më të mëdha të shkencës qytetare të historisë natyrore në botë dhe do të jepni një kontribut të çmuar në ruajtjen e fluturave dhe mjedisit tonë. Bëhuni një shkencëtar qytetar duke numëruar fluturat!

Paraqisni të dhëna me aplikacionin eBMS: ButterflyCount

Butterfly Counts App ju mundëson të kontribuoni në ruajtjen e fluturave duke ofruar informacione të rëndësishme se ku ndodhin specie të ndryshme dhe bollëkun në vende të ndryshme në të gjithë Evropën. Kontribuoni me numrin tuaj të llojeve të fluturave së bashku me informacionin e saktë të vendndodhjes, të shtuar nëpërmjet një harte dinamike ose nëpërmjet informacionit të rrugës së marrë nga GPS. Ju mund të shtoni foto për të mbështetur vëzhgimet tuaja.

Butterfly
Count
App

Ky burim falas e bën të lehtë mbajtjen e gjurmëve të asaj që shihni, ndërkohë që i bën të dhënat tuaja të disponueshme hapur për kërkime shkencore, edukim dhe ruajtje. Më shumë informacion: <https://butterfly-monitoring.net/ebms-app>

Çfarë opsionesh ofron aplikacioni?

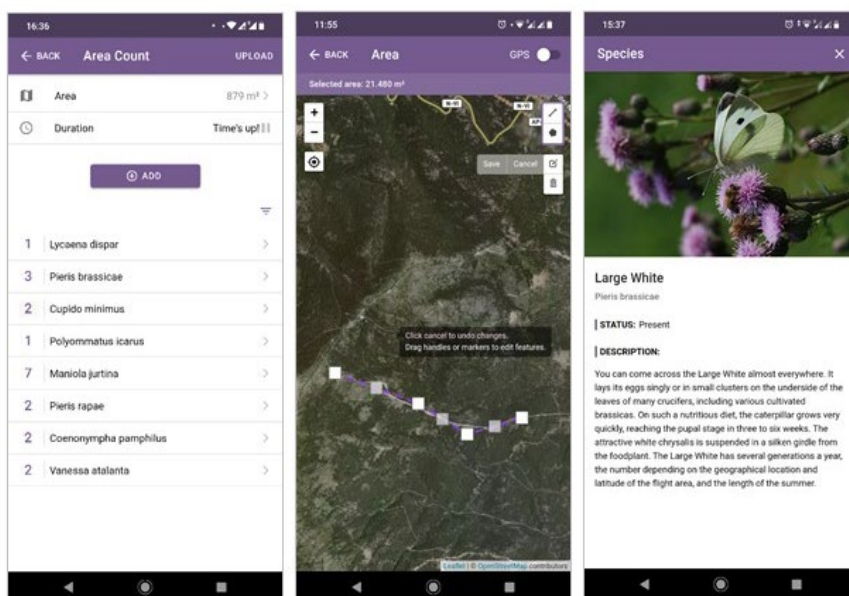
- Bëni vizita në transektet tuaja eBMS direkt me aplikacionin. Thjesht duhet të identifikoheni në aplikacion me llogarinë tuaj eBMS (nëse BMS juaj regjistron transect në faqen e internetit eBMS)

- **Numërimi 15-minutësh:** numërimi i fluturave gjatë 15 minutave kudo dhe kurdo që dëshironi

- 15-minuta numërimi i specieve të vetme: e njëjta metodologji e aplikuar për regjistrimin e një specie; të dobishme për speciet e kërcënuara ose të mbrojtura

- **Udhëzues me fotografi** të vogla me foto të specieve për çdo vend

- Mundësia e regjistrimit të fluturave, tenjave, grerëzave dhe pilivesa nga Evropa në listën e specieve (duhet të zgjidhen në cilësimet)

Skema ekzistuese e monitorimit të fluturave

Nëse jeni në një vend ose rajon ku ekziston një skemë e monitorimit të fluturave, ju lutemi kontaktoni koordinatorin për mënyrën më të mirë për të paraqitur të dhënat tuaja. Në disa vende kjo bëhet online, në vende të tjera ekziston një program kompjuterik ose duhet të futni të dhënat tuaja në një fletë Excel ose në letër. Kontrolllo [the list](#) i Skemave Kombëtare të Monitorimit të Fluturave në Evropë për të gjetur informacionin e kontaktit. Në faqen e internetit të Skemës Evropiane të Monitorimit të Fluturave (<https://butterfly-monitoring.net/partners-ebms>) mund të gjeni më shumë informacion mbi skemat dhe informacionin e kontaktit të koordinatorëve të skemave.

Shtete te tjera

Nëse i bëni transektet tuaja në një vend ku nuk ka ende skemë të monitorimit të fluturave, ne ju këshillojmë që të futni të dhënat tuaja në faqen e internetit të Skemës Evropiane të Monitorimit të Fluturave në internet që mund të arrihet nëpërmjet www.butterfly-monitoring.net. Numërimet tuaja do të përdoren për tregues në mbarë Evropën, të tillë si Treguesi Evropian i Fluturave në Grassland dhe Treguesi i Ndryshimit të Klimës së Fluturave Evropiane, prodhuar nga Butterfly Conservation Europe dhe publikuar nga Agjencia Evropiane e Mjedisit. Për më tepër, sapo të fillojë një skemë e monitorimit të fluturave në vendin ose rajonin tuaj, të dhënat tuaja do t'i vihen në dispozicion.

Nëse dëshironi të krijoni një BMS në vendin tuaj, ju lutemi na kontaktoni në Skemën Evropiane të Monitorimit të Fluturave nëpërmjet ebms@ceh.ac.uk dhe ne do t'ju ndihmojmë ta bëni atë.

Referencat

National Butterfly Monitoring Schemes:

Austria – AUBMS <https://austrian-butterfly-conservation.jimdosite.com/>

Austria (Viel-Falter) – VFBMS <https://viel-falter.at/cms/>

Belgium (Flanders) – BEBMS www.inbo.be/content/page.asp?pid=MON_VL_start

Croatia - HRBMS

Czech Republic – CZBMS <http://www.lepidoptera-som.cz/>

Finland – FIBMS www.environment.fi/butterflymonitoring

France - FRBMS

Germany – DEBMS www.tagfalter-monitoring.de

Hungary – HUBMS <https://www.facebook.com/lepimonitoring/>

Ireland – IRBMS <http://www.biodiversityireland.ie/record-biodiversity/butterfly-monitoring-scheme/>

Italy – ITBMS <https://sway.office.com/JW6oHbROiA5Xi39G?ref=Link>

Luxembourg - LUBMS

Lithuania - LTBMS

Norway - NOBMS

Portugal – PTBMS <http://www.tagis.pt/>

Slovenia - SIBMS

Spain (Catalonia) - ES-CTBMS <http://www.catalanbms.org/>

Spain (Zerynthia) - ES-CBBMS <https://www.asociacion-zerynthia.org/seguimiento-diurnas>

Spain (excl. Catalonia, Zerynthia) – ESBMS <http://www.catalanbms.org/ca/xarxa/>

Sweden – SEBMS <http://www.dagfjarilar.lu.se/>

Switzerland – CHBMS <https://www.biodiversitymonitoring.ch/index.php/de/>

The Netherlands - NLBMS <https://www.vlinderstichting.nl/wat-wij-doen/meetnetten/landelijk-meetnet-vlinders/vragen-meetnet-vlinders>

UK – UKBMS www.ukbms.org

Një përmbledhje e Skemave Kombëtare të Monitorimit të Fluturave dhe vendeve të tjera dhe bashkëpunëtorëve me monitorimin e fluturave mund të gjendet në [eBMS website](http://eBMS.website).

Literatura e perzgjedhur

Pollard E, Yates TJ. (1993). *Monitoring Butterflies for Ecology and Conservation*. Chapman & Hall, London.

Van Swaay, C.A.M., Brereton, T., Kirkland, P. and Warren, M.S. (2012) *Manual for Butterfly Monitoring*. Report VS2012.010, De Vlinderstichting/Dutch Butterfly Conservation, Butterfly Conservation UK & Butterfly Conservation Europe, Wageningen.

Van Swaay C.A.M., Nowicki P., Settele J. and Van Strien, A.J. (2008) *Butterfly monitoring in Europe: methods, applications and perspectives*. Biodiversity Conservation, 17:3455. <https://doi.org/10.1007/s10531-008-9491-4>

Falenderime

Skema Evropiane e Monitorimit të Fluturave (eBMS) është një përmbledhje e grupeve kombëtare të të dhënave të Skemave të Monitorimit të Fluturave në emër të [Butterfly Conservation Europe](https://butterfly-conservation.org/). eBMS menaxhohet nga [Natural Environment Research Council](https://www.nerc.ac.uk/) (duke vepruar përmes [Centre for Ecology & Hydrology \(CEH\)](https://www.ceh.ac.uk/)) për të lehtësuar kërkimin duke përdorur grupin e të dhënave dhe për të promovuar ruajtjen e fluturave.

Projekti ABLE është një partneritet midis Butterfly Conservation Europe (<https://butterfly-monitoring.net/able>), Qendra për Ekologji dhe Hidrologji (MB), Qendra Helmholtz për Kërkime Mjedisore (UFZ, Gjermani), Ruajtja e Fluturave Hollandeze dhe Ruajtja e Fluturave (MB). Ky projekt financohet nga një kontratë shërbimi nga Drejtoria e Bashkimit Evropian për Mjedisin, për një periudhë fillestare dyvjeçare nga viti 2019-2020.

UK Centre for
Ecology & Hydrology

HELMHOLTZ
Centre for Environmental Research

